

Regeringen
Finansdepartementet
Avdelningen för samhällsplanering och bostäder

Förslag till ändringar av det statliga investeringsstödet till bostäder och stödet för energieffektivisering i flerbostadshus

(Fi 2021/03500)

Länsstyrelsens ställningstagande

Förslag om ändring i förordningen (2016:881) statligt investeringsstöd till bostäder

- Länsstyrelsen i Stockholms län tillstyrker förslaget om att prövningen om förhöjt stöd ska göras vid beslutet om stöd och inte vid beslutet om utbetalning. Vidare tillstyrker vi förslaget att kravet på att minst tio procent av lägenheterna i projekt som omfattar tio lägenheter eller fler ska ha högst ett rum och kök eller annat utrymme för matlagning tas bort.
- Länsstyrelsen invänder mot beskrivningen av vilka konsekvenser införande av ändringar i förordningen kommer att få på Länsstyrelsen som handläggande myndighet, för att uppfylla de krav som ställs i RRF-förordningen. Rollfördelning mellan olika myndigheter behöver förtydligas, tex mellan Boverket och Länsstyrelsen.
- Länsstyrelsen i Stockholm efterlyser ett förtydligande hur de nya kraven om uppföljning/revision i enlighet med RRF-förordningen kommer att påverka de sökande som nu står i kö för att beviljas medel och där projektet redan har påbörjats eller slutförts.

Förslag om ändring i förordningen (2021:664) om stöd för energieffektivisering i flerbostadshus

- Länsstyrelsen i Stockholm invänder mot beskrivningen av vilka konsekvenser införande av ändringar i förordningen kommer att få på Länsstyrelsen som handläggande myndighet, för att uppfylla de krav som ställs i RRF-förordningen. Rollfördelning mellan olika myndigheter behöver förtydligas, tex mellan Boverket och Länsstyrelsen.

Datum
2021-11-22

Beteckning
101-73471-2021

Ändrad tidpunkt för prövningen av förhöjt stöd för hög energiprestanda

Kommentarer till ändringar i förordningen 2016:881, § 17

För att få ta del av stödet krävs att ett antal villkor ska vara uppfyllda. Byggnadsprojekten ska bidra till ett hållbart byggande och generellt uppvisa en låg energianvändning. Grundkravet motsvarar 88 procent av vad som krävs för att byggnaden ska anses vara en nära-nollenergibyggnad.

För att skapa incitament för ytterligare förbättrad energiprestanda har sökande kunnat ta del av ett förhöjt stöd. För att byggprojektet ska anses ha en extra bra energiprestanda ska förbrukningen motsvara 56 % av vad som anses vara en nära-nollenergibyggnad. Prövningstidpunkten för att bevilja ett förhöjt stöd ska enligt förslaget ske när ansökan om stöd prövas, istället för som tidigare när ansökan om utbetalning prövades. Prövningen ska ske enligt de byggregler (BBR-krav) som gäller vid tidpunkten för ansökan om stöd.

Ändringen är en återgång till de regler som gällde tidigare. Länsstyrelsen håller med om att ändringen är positiv på så sätt att det skapar en större trygghet för sökande att veta vilket stöd som sökanden beräknas få.

Kravet på att minst tio procent av lägenheterna har ett rum och kök eller annat utrymme för matlagning tas bort

Kommentarer till ändringar i förordning 2016:881, § 8 pkt 6

Kravet på att minst tio procent av lägenheterna ska ha högst ett rum och kök eller annat utrymme för matlagning, i de projekt som har tio lägenheter eller fler, tas bort. Kravet trädde i kraft den 1 februari 2020.

Syftet med att ändra reglerna 2020 var att man uppfattade att det fanns ett stort behov av små lägenheter. Vid en genomgång av ansökningar har det visat sig att efterfrågan på små lägenheter inte har ökat utan snarare minskat. Statistiken är dock osäker. Förslaget innebär att berörda byggherrar lättare kan anpassa storleken på lägenheterna i förhållande till vilken efterfrågan som finns vid tidpunkten för projektering. Hyresgästerna kommer också att kunna hitta en bostad som är bättre anpassad efter behov och livssituation.

Länsstyrelsen instämmer i att regeländringen kommer att underlätta för alla parter; fastighetsbolagen, hyresgästerna och även för handläggande myndigheter.

Datum
2021-11-22

Beteckning
101-73471-2021

Ändring i investeringsstödet för att uppfylla de krav som ställs i RRF-förordningen

Kommentarer ändringar i förordning 2016:881, § 1a

Bakgrunden till ändringen handlar om att man inom EU har enats om ett återhämtningspaket i spåren av covid-19 som ska bidra att lindra de ekonomiska och sociala effekterna till följd av pandemin.

Återhämtningspaketet uppgår till 750 miljarder euro bestående av en lånedel och en bidragsdel. Huvudparten kanaliseras genom den så kallade Faciliteten för återhämtning och resiliens (RRF-förordningen).

För att få del av medel ska medlemsstaterna lämna in återhämtningsplaner till kommissionen där det framgår vilka reformer och investeringar man avser att prioritera fram till 2026. Regeringen har tidigare i år fattat beslut om en återhämtningsplan där det är avsatt medel till investeringsstödet för bostäder och medel till stöd för energieffektivisering i flerbostadshus.

I enlighet med formuleringarna i § 1a ska stödmottagaren tillåta granskning och revision av genomförda projekt. Revisionen kommer att genomföras av Europeiska kommissionen, Europeiska byrån för bedrägeribekämpning och Europeiska revisionsrätten att genomföra sina rättigheter. Granskningen innebär bla att genomföra utredningar, kontroller på plats och inspektioner. Vidare innebär det att stödsökande i tillämpliga fall ska medverka till att tex underleverantörer uppfyller kraven enligt förordningen. Utöver detta ska Ekonomistyrningsverket (ESV) ha möjlighet att besöka stödmottagaren och ta del av ytterligare information.

Regeringen har avsatt medel för att ESV ska genomföra revisioner av medlen som betalas ut från RRF, detta kopplat till EU-revisionen. ESV ska som en del av sitt uppdrag samla in berörda myndigheters resultatinformation och förvaltningsuppföljningar för de medel som Sverige har mottagit genom RRF-förordningen.

Av promemorian framgår inte vilka av de berörda myndigheterna som gör vad i inrapporteringen till ESV.

Länsstyrelsen kan konstatera att som handläggande myndighet kommer tilläggen och förändringarna i förordningen med anledning av RRF-förordningen att få stora konsekvenser. Vi bedömer att Länsstyrelsen, som har detaljkännedom om de olika projekten, kommer att bistå EU:s revisionsorgan i granskningen. Vi kommer även bli granskade av ESV vad gäller handläggning av stöden. I praktiken innebär det att bistå med underlag, besvara revisionsrapporter och finnas tillgängliga i samband med uppföljning och kontroller på plats.

Datum
2021-11-22

Beteckning
101-73471-2021

Eftersom Sverige har en skyldighet att till EU rapportera om att villkoren för stöden är uppfyllda behöver Länsstyrelsen ha klarhet i vilken roll vi har i återrapporteringen.

Länsstyrelsen anser att tillägget i förordningen medför ett väsentligt merarbete i flera led som kommer att innebära ökade kostnader för Länsstyrelsen. Detta framgår inte av konsekvensbeskrivningen i förslaget till ändringar i förordningen.

Länsstyrelsen efterlyser ett förtydligande vad gäller ansvar och rollfördelning mellan Boverket och Länsstyrelsen. Det gäller både vid uppföljning av projekten och vid granskning av handläggarsstödet Bofinc. Systemet ligger utanför Länsstyrelsens kontroll men är en viktig del av EU-revisionen.

Att stödmottagaren har en skyldighet att informera om och göra synligt var finansieringen kommer ifrån framgår av § 16 i förslag om förordning. Länsstyrelsen har inga kommentarer vad gäller att stödsökande ska göra finansieringen synlig.

Enligt övergångsbestämmelserna gäller de äldre föreskrifterna ansökningar som *har beviljats stöd före ikraftträdandet* av den nya förordningsändringen. I länet finns projekt som är färdigberedda men som ännu inte har beviljats stöd på grund av lång väntetid i den så kallade äskandekön hos Boverket. Om dessa kommer att få ett beslut enligt de nya villkoren innebär det att krav ställs på sökande som de vid ansökningstillfället och under projekttiden inte visste om. Länsstyrelsen efterlyser en beskrivning av hur dessa projekt ska hanteras i förhållande till de nya villkoren om granskning/uppföljning samt dokumentation.

Av konsekvensbeskrivningen i promemorian (avsnitt 6.3.2) påstås att förslagen i promemorian *inte* kommer att innebära några nya arbetsuppgifter för länsstyrelserna, utöver att beslut om stöd ska förenas med villkor om att stödmottagaren ska se till att göra finansieringen synlig. Länsstyrelsen delar inte denna uppfattning.

Sammantaget efterfrågar Länsstyrelsen ett förtydligande i flera delar i förordningen gällande rollfördelning mellan myndigheter och vilka arbetsuppgifter som kommer att ingå i Länsstyrelsens uppdrag.

Ändring i stödet till energieffektivisering för att uppfylla de krav som ställs i RRF-förordningen

Kommentarer till ändringar i förordning 2021:664; § 1a, § 31 och § 32

Av samma skäl som beskrivs ovan i avsnittet som handlar om RRF-förordningen efterlyser Länsstyrelsen även här ett förtydligande vad gäller rollfördelning och arbetsuppgifter.

Datum
2021-11-22

Beteckning
101-73471-2021

Beslutande

Beslutet har fattats av ställföreträdande länsöverdirektör Mathias Wahlsten med nationella samordnaren för energi- och bostadsstöden Monica Lingshede som föredragande.

Denna handling har godkänts digitalt och saknar därför namnunderskrift.

Så här hanterar Länsstyrelsen personuppgifter

Information om hur vi hanterar dessa finns på www.lansstyrelsen.se/dataskydd.